

PROIECT DE PROGRAMĂ PENTRU OPȚIONAL

Denumirea opționalului: Dezvoltare abilități pentru viață (Familia mea)

Tipul: C.D.Ș. / Opțional

Aria curriculară: Consiliere și orientare

Clasele: I – II

Durata: 1 semestru

Număr de ore pe săptămână:

- 1 oră pentru clasa I
- 1 oră pentru clasa a II-a

Autor: Junior Achievement România

Instituția de învățământ: .....

Cuprins

1. Notă de prezentare a modului și competențe generale
2. Unități de conținut și competențe specifice
3. Sugestii metodologie
4. Planificare calendaristică
5. Bibliografie

1. Notă de prezentare

Programa modului **Familia mea** este elaborată potrivit modelului de proiectare centrat pe competențe și în conformitate cu **Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare personală - clasele P, I, II (OMEN 3418/ 2013)**.

Modulul include activități și conținuturi dezvoltate în conformitate cu cele trei competențe generale a căror dezvoltare este urmărită pentru grupa de vârstă 6-8 ani:

- Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți.
- Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copiii și adulții cunoscuți.
- Utilizarea abilităților și a atitudinilor specifice învățării în context școlar.

Familia mea cuprinde teme de educație pentru profesie și carieră, prin care elevii vor stabili legături între ceea ce învață la școală și rolurile pe care le vor avea în societate ca adulți. Elevii își vor dezvolta abilitățile pentru succes în viață și profesie, experimentând pe rând postura de persoană, de ofertant de resursă de muncă și de consumator.

Ca persoană, elevii își descoperă și își dezvoltă caracteristicile personale, își formează o imagine adecvată despre sine și despre membrii familiei, despre propriile interese, pasiuni sau talente; cooperează ceilalți, își asumă responsabilități, își stabilesc obiective personale ținând cont de reguli, de interesele grupului și ale societății; își dezvoltă sentimentul apartenenței la grup. Ca resursă de muncă, el învață despre valoarea muncii despre diversitatea profesiilor și despre așteptările patronilor sau ale antreprenorilor. În calitate de consumatori, elevii învață să decidă rațional cum să folosească eficient resursele limitate de care dispun.

Activitățile propuse sunt special proiectate pentru grupa de vârstă 6 – 8 ani, fiind adaptate nivelului de asimilare, înțelegere și exprimare cognitivă și emoțională al elevilor, în corelație cu nivelul de informații de care dispun elevii și cu cel al proximei dezvoltări. Prin intermediul unor personaje de poveste, elevii asimilează informații, aderă la reguli de acțiune și își dezvoltă abilități pentru a explica

modul de constituire și funcționare a familiei și pentru a explica rolurile și relațiile de interdependență dintre membrii ei. Astfel, elevii învață să identifice membrii familiei, precum și nevoile de trai și dorințele pe care le au aceștia. Descoperă cum pot satisface aceste nevoi și încep să înțeleagă deciziile dificile pe care trebuie să le iau familiile pentru a-și putea acoperi cheltuielile.

Obiectivele modului **Familia mea:**

- Susținerea programei școlare pentru disciplina *Dezvoltare personală* prin activități concepute astfel încât să contribuie la formarea competențelor generale și specifice.
- Crearea unei viziuni noi asupra competențelor necesar a fi formate încă din primii ani de școală, prin dezvoltarea interesului elevilor pentru o lume a muncii și a banilor și prin formarea unei perspective economice asupra propriei persoane.
- Oferirea de instrumente teoretice și practice pentru înțelegerea rolurilor jucate de oameni în economie ca angajați, consumatori, întreprinzători.

2. Unități de conținut și competențe specifice

Unitate de conținut	Competențe generale	Competențe specifice – clasa I	Competențe specifice – clasa a II-a	Concepte dezvoltate
1. Membrii familiei	1. Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți.	1.1. Prezentarea unor trăsături personale elementare, în contexte variate.	1.1 Stabilirea unor asemănări și deosebiri între sine și ceilalți, după criterii simple.	Familie Locul de muncă Muncă Structura familiei Roluri în cadrul familiei
	2. Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copii și adulți cunoscuți.	2.1. Asocierea emoțiilor de bază cu elemente simple de limbaj nonverbal și paraverbal. 2.2. Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață	2.3. Explorarea abilităților de relaționare cu ceilalți.	
	3. Utilizarea abilităților și a atitudinilor specifice învățării în context școlar	3.1. Identificarea unor sarcini de lucru simple în contexte variate. 3.3. Explorarea unor meserii cunoscute sau preferate.	3.1. Realizarea unui program zilnic de activități, cu sprijinul adulților. 3.3. Prezentarea utilității unor meserii/profesii cunoscute.	
2. Meseriile membrilor familiei	2. Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copii și adulți cunoscuți.	2.2. Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață	2.2. Utilizarea unor elemente de ascultare activă. 2.3. Explorarea abilităților de relaționare cu ceilalți.	Familie Instrumente de lucru Locul de muncă Meserie Muncă Resurse umane Muncă salariată Spiritul antreprenorial
	3. Utilizarea abilităților și a atitudinilor specifice învățării în context școlar	3.1. Identificarea unor sarcini de lucru simple în contexte variate. 3.3. Explorarea unor meserii cunoscute sau preferate.	3.1. Realizarea unui program zilnic de activități, cu sprijinul adulților. 3.3. Prezentarea utilității unor meserii/profesii cunoscute.	

3. Nevoile și dorințele familiei	2. Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copiii și adulții cunoscuți.	2.2. Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață	2.1. Exprimarea emoțiilor de bază în situații variate. 2.3. Explorarea abilităților de relaționare cu ceilalți.	Colaborare Cheltuieli Dorință Familie Locul de muncă Muncă Nevoie Salariu
	3. Utilizarea abilităților și a atitudinilor specifice învățării în context școlar	3.2. Evidențierea importanței învățării pentru propria persoană. 3.3. Explorarea unor meserii cunoscute sau preferate.	3.3. Prezentarea utilității unor meserii/profesii cunoscute.	
4. Cum se pot satisface nevoile și dorințele familiei?	2. Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copiii și adulții cunoscuți.	2.2. Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață	2.2. Utilizarea unor elemente de ascultare activă. 2.3. Explorarea abilităților de relaționare cu ceilalți.	Dorință Familie Locul de muncă Motivația economică Muncă Nevoie Salariu
	3. Utilizarea abilităților și a atitudinilor specifice învățării în context școlar	3.2. Evidențierea importanței învățării pentru propria persoană. 3.3. Explorarea unor meserii cunoscute sau preferate.	3.3. Prezentarea utilității unor meserii/profesii cunoscute.	
5. Cum plătesc familiile pentru nevoi sau dorințe?	2. Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copiii și adulții cunoscuți.	2.2. Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață	2.3. Explorarea abilităților de relaționare cu ceilalți.	Bani Cheltuieli Dorință Familie Locul de muncă Motivația economică Muncă Salariu
	3. Utilizarea abilităților și a atitudinilor specifice învățării în context școlar	3.2. Evidențierea importanței învățării pentru propria persoană. 3.3. Explorarea unor meserii cunoscute sau preferate.	3.2. Prezentarea condițiilor (instrumente, persoane, contexte) care fac învățarea ușoară sau dificilă. 3.3. Prezentarea utilității unor meserii/profesii cunoscute.	

3. Sugestii metodologie

Modulul **Familia mea** cuprinde activități și exerciții antrenante și interactive prin care elevii își dezvoltă și își exersează abilitățile de comunicare, de numărătoare și calcul matematic simplu, de orientare în spațiu și utilizare a simbolurilor, de relaționare și lucru în echipă, de adaptare la reguli și de exprimare și clasificare a nevoilor și dorințelor.

Unitățile de conținut sunt concepute în manieră transdisciplinară, combinând la elemente de limbă și comunicare, calcul matematic simplu, cunoașterea mediului înconjurător, de aderare la regului civice și de exersare a abilităților artistice și practice.

Din punct de vedere metodologic, modulul **Familia mea** este centrat pe utilizarea metodelor *learning by doing*. Elevii pornesc de la propriile experiențe cognitive sau emoționale pe care le dezvoltă și le perfecționează. Astfel elevii sunt încurajați să fie spontani, să facă alegeri, să adreseze întrebări, să comunice propriile opinii, să aibă intervenții argumentate, să reflecteze asupra temelor puse în discuție, să manifeste inițiativă, să exprime idei originale și emoții autentice despre ceea ce învață.

Cele mai eficiente metode și procedee de lucru în cazul modului **Familia mea** sunt:

- lucrul în echipă – recomandat pentru situațiile în care elevii trebuie să reconstituie un anumit traseu sau să identifice anumite personaje.
- brainstormingul –recomandat pentru situațiile în care elevii discută despre nevoi și dorințe, despre meserii și despre importanța fiecărei meserii în parte.
- jocul de rol –recomandat pentru situațiile în care elevii descoperă diverse meserii, identifică nevoi și dorințe ale familiei, simulează procesul de satisfacere a nevoilor și dorințelor.
- problematizarea – recomandat pentru situațiile în care elevii identifică meseriile pe care și le doresc, le analizează prin prisma beneficiilor și a responsabilităților, iau decizii privind dorințele.
- conversația euristică - recomandat pentru situațiile în care elevii discută despre activitățile care le plac, despre regulile civice pe care trebuie să le respecte în sala de clasă.

Metodele specifice modulelor Junior Achievement sunt:

- **Consultantul voluntar la clasă.** Consultantul voluntar este o persoană din mediul instituțional sau privat care, bazându-se pe propria experiență profesională, susține una sau mai multe activități prevăzute în ghidul modului.
Inițiativa prezenței unui profesionist la clasă poate aparține învățătorului (de exemplu, invitarea unui asistent sau a unui medic în cadrul activității 3) sau Junior Achievement care poate semnala cadrelor didactice voluntari disponibili (de exemplu, consultanți din domeniul bancar care să le vorbească elevilor despre muncă și importanța economisirii sau medierea unei vizite la bancă)
- **Vizite la locul de muncă al părinților (Job Shadow Day)** este un parteneriat între mediul educațional și comunitatea de afaceri pentru familiarizarea tinerei generații cu piața forței de muncă. Programul are ca scop principal promovarea în rândul elevilor a unei mai bune înțelegeri a profesiei pe care o doresc și a modului de funcționare a unei companii sau instituții.

Valoarea adăugată a utilizării acestor metode constă în stimularea învățării practice prin intermediul parteneriatului școală-piața muncii.

Cadru didactic: .....
 Școala: .....
 Forma de implementare:

Aria curriculară: Consiliere și dezvoltare
Disciplina: Dezvoltare personală
Număr de ore pe săptămână: 1 oră

4. Planificarea calendaristică Modul: Familia mea – Junior Achievement România

Nr. Crt.	Unitate de conținut	Activitate	Obiectivele activității
1	Membrii familiei	• Activitate cu posterul Familia mea - identificarea de oameni, meserii și instrumente sau unelte specifice, locuri speciale – parc, magazin. • Identificarea oamenilor și a meseriilor care se regăsesc în comunitatea în care locuiesc. (50 min) • Membrii familiei - activitatea cartonașelor cu meserii (20 min) • Activitatea Familia mea din Jurnalul Junior (30 min) • Lista meseriilor – identificarea tuturor meseriilor pe care le au familiile din desen (20 min) • Lista meseriilor – identificarea meseriilor pe care le au persoanele cunoscute de elevi (30 min) • Activitate de colorat a posterului Familia mea (30 min) • Activitate de desen Familia mea – elevi pot realiza un desen în care să includă toți membri familiei. (20 min) • Familia mea - Arborele genealogic al familiei (50 min) • Recapitulare – prezentarea membrilor familiilor din Jurnalul Junior, diseminarea informațiilor noi acumulate de-a lungul unității de conținut, explorarea importanței meseriilor aduse în discuție, exprimarea preferințelor și intereselor. (50 min)	• Să definească familia • Să identifice tipuri de meserii și obiecte specifice. • Să emunere membrii unei familii. • Să stabilească structura propriei familii.

2	Meseriile membrilor familiei	• Care este meseria mea? – jocul cu “scaunul fierbinte” (50 min) • De ce obiecte am nevoie? – activitate în Jurnalul Junior (30 min) • Activitate de desen a obiectelor de care au nevoie membrii familiei în meseriile lor. (20 min) • Activitate de desen – o persoană a cărei meserii îşi doresc să o practice când vor fi mari. (30 min) • Discuție despre meseriile reprezentate de elevi, specificul fiecăreia și motivul elevilor de a alege o anumită meserie. (20 min) • Activitate la clasă derulată cu sprijinul unui consultant voluntar, polițist care să prezinte obiectele utilizate în meseria sa și responsabilitățile sale. (50 min) • Activitate la clasă derulată cu sprijinul unui consultant voluntar, antreprenor care să prezinte obiectele utilizate în meseria sa și responsabilitățile sale. (50 min) • Recapitulare – Obiectele utilizate în meserii și importanța lor, diseminarea informațiilor noi acumulate de-a lungul unității de conținut, explorarea importanței meseriilor și a educației pentru a avea o anumită meserie, exprimarea preferințelor și intereselor. (50 min)	• Să definească munca. • Să enumere obiectele specifice unei meseri. • Să descrie diverse meserii prin elemente specifice. • Să motiveze opțiunea pentru o meserie pe care îşi doresc să o practice în viitor.

3	Nevoile și dorințele familiei	• Scrisoare către Moș Crăciun – obiecte de care am nevoie și obiecte pe care mi le doresc (50 min) • Activitatea “Nevoi și dorințe” (50 min) • Naufragiul – activitate în Jurnalul Junior (40 min) • Naufragiul - activitate de colorat (10 min) • Nevoile și dorințele familiei mele (50 min) • Recapitulare – diseminarea informațiilor noi acumulate de-a lungul unității de conținut, sesizarea diversității de nevoi și dorințe, exprimarea preferințelor și intereselor. (50 min) • Joc de rol – Nevoi și dorințe ale locuitorilor din diferite regiuni ale țării sau ale lumii (50 min)	• Să definească nevoia și dorința. • Să identifice nevoi și dorințe ale familiei. • Să prioritizeze nevoi și dorințe. • Să explice cum nevoile și dorințele diferă în funcție de zona geografică în care locuiesc diverse familii.
4	Cum se pot satisface nevoile și dorințele familiei?	• Harta nevoilor și a dorințelor – activitate din Materiale auxiliare. (50 min) • Nevoile și dorințele familiei mele – elevii pot realiza lista nevoilor și dorințelor pentru unul-doi membri ai familiei. Vor lucra pe grupuri pentru a stabili cel mai des întâlnite nevoi sau dorințe. (50 min) • Harta nevoilor și dorințelor noastre – elevii pot folosi o hartă a localității sau o pot desena, pentru a marca instituțiile unde își pot satisface principalele nevoi și dorințe. (50 min) • Nevoile și dorințele familiei – din Jurnalul Junior. (50 min) • Cum plătesc familiile lucrurile de care au nevoie sau pe care și le doresc – inventarierea surselor de venit ale familiei, bugetul lunar de	• Să identifice instituțiile unde se pot satisface diferite nevoi și dorințe. • Să localizeze pe harta comunității cladirile unde se pot satisface diferite nevoi și dorințe. • Să experimenteze o zi de muncă. • Să stabilească criteriile de evaluare a unei meserii.

		cheltuieli pentru nevoi și dorințe. (50 min) • Job Shadow Day – informarea părinților cu privire la eveniment, stabilirea detaliilor privind vizitele la locul de muncă ale acestora. (50 min) • Job Shadow Day – pregătirea pentru vizita la locul de muncă al părinților, identificarea punctelor esențiale pe care trebuie să le observe în cadrul vizitei, regului de comportare pe parcursul vizitei. (50 min) • Job Shadow Day - Vizite la locul de muncă al părinților. • Recapitulare – diseminarea informațiilor noi acumulate de-a lungul unității de conținut, inventarierea nevoilor și dorințelor cel mai des întâlnite, instituțiile unde își pot satisface principalele nevoi și dorințe, exprimarea preferințelor și intereselor. (50 min)	• Să-și dezvolte respectul față de munca părinților. • Să își evalueze nevoile și dorințele prin prisma eforturilor depuse de părinți pentru a asigura bugetul lunar al familiei.
5	Cum plătesc familiile pentru dorințe și nevoi?	• Cum cheltuim venitul familiei? – activitate din Jurnalul Junior (50 min) • Activitate de desen a unui personaj preferat din familia Popescu (50 min) • Recapitulare – diseminarea informațiilor noi acumulate de-a lungul unității de conținut. (50 min) • Cheia succesului – analiza diverselor meserii din punct de vedere al avantajelor și riscurilor pe care le implică. (50 min) • Cheia succesului – meseriile oamenilor care lucrează într-o școală și importanța acestora. (50 min) • Cheia succesului – vizita unei persoane din comunitate care să vorbească despre meseia sa. (50 min)	• Să prioritizeze nevoi și dorințe în contextul unui buget limitat. • Să compare diverse meserii prin prisma avantajelor și a riscurilor pe care le implică. • Să își exprime opțiunea pentru o anumită meserie. • Să explice importanța diverselor meserii de care este nevoie într-o instituție.

	• Structura familiei – prezentarea unor studii de caz, documentare sau filme. Analiza acestora din punct de vedere al nevoilor si dorințelor în familii dezavantajate (ex. Familii mono-parentale, familii cu mulți copii, familii care locuiesc în zone de conflict). (50 min) • Ceremonia de acordare a certificatelor Junior Achievement	

5. Bibliografie

- Planul cadru pentru învățământul primar – OMEN 3371/2013
- Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare personală (clasă P, I, II) OMEN 3418/ 2013 (Sursa <http://www.edu.ro/index.php/articles/19601>)
- Ghidul profesorului – Familia mea, modul de educație pentru profesie și carieră Junior Achievement, 2012©
- (Sursa http://www.jaromania.org/upload_tiny_mce/file/MP%20-%20Programe%20JA/MP%20Familia%20mea%20WTM.pdf)
- Materiale auxiliare – Familia mea, modul de educație pentru profesie și carieră Junior Achievement, 2012©
- Jurnalul Junior – Familia mea, modul de educație pentru profesie și carieră Junior Achievement, 2012©